

Elisabet Lunde
Chef nämndkontor kultur och fritid
08-124 57 337
Elisabet.Lunde@ekero.se

Principer och riktlinjer för konstnärlig gestaltning

Dnr KFN16/93-869

Strategi för konstnärlig gestaltning och inköp och ägande av konst i Ekerö

Syfte

Den konstnärliga gestaltningen skall ingå i en genomtänkt och väl sammanhållen helhet och är en del i kommunens utformning av offentliga miljöer i samspel med arkitektur och landskap. Dessa skall utformas på ett medvetet sätt så att miljöerna blir tilltalande, behagliga och trygga att vistas i. Avsikten med konstnärliga gestaltningar är att ge den fysiska miljön ett estetiskt värde och en identitet. En strävan skall vara att den konstnärliga dimensionen ska ge brukarna av miljön en upplevelse av kreativitet och sinnlighet, men också väcka nyfikenhet.

Mål

Kommunfullmäktige har antagit gestaltningspolicy för Ekerö kommun 2015. Enligt målen ska den byggda miljön i Ekerö tillföras värden genom att den har ett samspel mellan konst, arkitektur och landskap. En strategi för konstnärlig utformning ska visa processen för konstfrågor.

Kultur- och fritidsnämndens mål: Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalande, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.

Delmål för konst är:

En del i en helhet

- Konsten ingår som en naturlig del av utvecklingen av befintliga och nytillkomna områden samt allmänna anläggningar och bidrar till kommunens attraktivitet.

Särdrag identifieras och integreras

- Utgångspunkten vid gestaltning är att klarlägga olika perspektiv och karaktäristika för respektive område så att en helhetssyn uppnås och stärker konstens funktion.

Delaktighet

- Offentlig konst ska vara kommunicerad och tillgänglig. Medborgarna ska ha kunskaper om kommunens konst.

Hållbarhet

- Konstverket skall underhållas så att dess värde består.

Konstnärlig gestaltning

Konst, arkitektur och verksamhet fyller olika funktioner och ska tillsammans skapa en god miljö som utgår från medborgarnas behov. Konst ska vara väl utförd både tekniskt och innehållsmässigt. Den konstnärliga gestaltningen arbetas fram som en (permanent) del av byggnadens och det offentliga rummets arkitektur och formgivning. Gestaltningarna skall omfatta olika tekniker och uttryck och är ett resultat av en specifik, unik konstnärlig process framtagen för den aktuella platsen. Konstnären har en viktig roll också vad gäller miljöns färgsättning, belysning, markbeläggning, materialval, grönytor etc.

Konstnärlig gestaltning kan också omfatta så kallad lös konst som är flyttbar och som placeras i kommunens lokaler eller i lokaler som drivs inom kommunens regi. Placering och val av lös konst sker i samverkan med respektive verksamhet. Visning av nyinköpt konst görs årligen i Galleri Utkiken.

Urval

Medel för konstnärlig gestaltning skall omfatta kommunala byggnader och dess inre och yttre miljöer, offentliga rum som torg, parker och trafikmiljöer. Främst skall verksamheten inriktas mot nybyggnationer, om- och tillbyggnader. Kultur- och fritidsnämnden beslutar årligen om konstnärligt gestaltning genom ett urval av kommande kommunala investeringsprojekt i förslag till investeringsbudget.

Aktörer och rutiner

Nämndkontoret kultur och fritid ansvar för inköp och förvaltning av kommunens konst. Kontoret ska ha tillgång till kompetens för bedömning av konst och konstens betydelse för miljön. Ett gemensamt konstregister ska finnas och omfatta all kommunägd konst.

Vid nya byggprojekt i kommunen ska den konstnärliga gestaltningen ingå som en del i projekteringen från start. Utgångspunkten är förslag till investeringsbudget för kommunens kommande femårsperiod.

Konstnärer ska komma in tidigt i projekteringen för att vara med och påverka den totala miljön. Gestaltungsprocessen skall ske i samverkan mellan konstnär, arkitekt, landskapsarkitekt, verksamhet, brukare, fastighetsägare och personer med speciell kompetens för det aktuella projektet. Barn och ungdomars delaktighet skall uppmuntras. I kommunen deltar fastighetskontoret, teknik- och exploateringskontoret och stadsarkitektkontoret med sin specifika kompetens.

Inköp av konst

Inköp av konst sker vanligtvis i gallerier, konsthallar och av enskilda konstnärer vad gäller lös konst, och i enligt med bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling vad gäller fast konst och gestaltungsuppdrag.

Konstprogram

Kultur- och fritidsnämnden antar för varje objekt ett konstprogram.

Konstprogrammet ska beskriva konstnärliga kvalitéer och samspel med arkitektur och miljö. Här beskrivs:

- syftet och utgångspunkt för installationen
- idéinnehåll - på vilket sätt kommer konstverket samverka och bidra till att förstärka den omgivande miljön,
- hur verket bidrar till måluppfyllelsen, dvs en del i en helhet, särdrag, delaktighet och hållbarhet
- placering och materialval
- ekonomi
- samspel med andra aktörer samt
- process

Upphandlingsstrategi

Upphandlingsstrategin ser olika ut beroende på det monetära värdet på uppdraget. För upphandlingar under direktupphandlingsgränsen¹ ser processen ut enligt följande:

- Utifrån det antagna konstprogrammet formuleras uppdraget, kriterier för val av uppdragstagare samt deltagare i urvalsprocessen.
- Med konstprogrammet som grund undersöks konstmarknaden, vilka konstnärer som har en bakgrund som kan passa, vilka samarbeten konstrådet, landstinget och andra

1) 2017 är gränsen för direktupphandling 534 890

kommuner har haft med konstnärer i liknande uppdrag. Dessa kontakter dokumenteras.

- Intresseanmälan samt bilder på representativa verk, referensobjekt mm tas in av ett antal konstnärer.
- Den/de konstnärer man valt ut får, utifrån kriterierna, ett skissuppdrag mot ett arvode
- Den angivna referensgruppen väljer och beslutar om vilken konstnär som ska tilldelas uppdraget.
- En överenskommelse om genomförande sluts mellan kommunen och konstnären.
- Beslut delges kultur -och fritidsnämnden

För upphandlingar över direktupphandlingsgränsen ser processen ut enligt följande:

- Utifrån det antagna konstprogrammet formuleras uppdraget, kriterier för selektering av anbudssökande samt deltagare i urvalsprocessen.
- Upphandlingen annonseras om inbjudan att lämna intresseanmälan.
- Selektion sker utifrån de uppsatta kriterierna samt de formella krav som ställts i upphandlingen. Idéskisser samt bilder på representativa verk, referensobjekt mm. tas emot.
- De konstnärer, minst två, som återstår efter selektionen får utifrån uppsatta krav och konstprogrammet, ett skissuppdrag mot ett arvode.
- Den angivna referensgruppen väljer och beslutar om vilken konstnär som ska tilldelas uppdraget.
- En överenskommelse om genomförande sluts mellan kommunen och konstnären.
- Beslut delges kultur -och fritidsnämnden

Ekonomi

Det beslutade anslaget för respektive konstnärlig gestaltning skall täcka kostnader för skissarvoden, konstnärens arvode inklusive sociala avgifter, materialkostnader, tillverkning och transporter. Anslaget skall också bekosta eventuella arvoden för konstkonsult. Kostnader för fundament, belysning samt andra installationer diskuteras med fastighetskontoret respektive teknik- och exploateringskontoret vid varje enskilt projekt.

Magasinering och utsortering av lös konst

Syftet med magasinering av konst är att tills vidare förvara de konstverk som nämndkontoret får ta ner och hänga om beroende på att kommunen kräver flexibilitet när det gäller bildandet av nya miljöer och lokaler. Konstverket finner nya placeringar efter hand och magasineringen är en depå.

När inte konstnärliga verk uppfyller de krav som ställs vid utsmyckning av kommunens lokaler ska de utsorteras. Det kan vara att den konstnärliga kvalitén inte är tillräckligt hög, motiven inte är gångbara eller att de är i dålig kondition. Dessa konstverk kan gallras och försäljas.

Förvaltning

Registrering och vård av kommunens konstsamling sköts av nämndkontoret kultur och fritid. Underhåll av kommunens konst i form av fasta installationer skall skötas av fastighetsägaren, d v s fastighetskontoret.

Vid försäljning av byggnader och mark skall lös konst återgå till kommunen för ny placering. Permanenta installationer av konst skall värderas och gå med försäljningen.